

Brussel, 4.9.2019
COM(2019) 394 final

**MEDEDELING VAN DE COMMISSIE AAN HET EUROPEES PARLEMENT, DE
EUROPESE RAAD, DE RAAD, DE EUROPESE CENTRALE BANK, HET
EUROPEES ECONOMISCH EN SOCIAAL COMITÉ, HET COMITÉ VAN DE
REGIO'S EN DE EUROPESE INVESTERINGSBANK**

**De laatste hand leggen aan de voorbereidingen voor de terugtrekking van het Verenigd
Koninkrijk uit de Europese Unie op 1 november 2019**

**MEDEDELING VAN DE COMMISSIE AAN HET EUROPEES PARLEMENT, DE
EUROPESE RAAD, DE RAAD, DE EUROPESE CENTRALE BANK, HET
EUROPEES ECONOMISCH EN SOCIAAL COMITÉ, HET COMITÉ VAN DE
REGIO'S EN DE EUROPESE INVESTERINGSBANK**

**De laatste hand leggen aan de voorbereidingen voor de terugtrekking van het Verenigd
Koninkrijk uit de Europese Unie op 1 november 2019**

1. INLEIDING

Op 29 maart 2017 heeft het Verenigd Koninkrijk kennisgegeven van zijn voornemen om zich terug te trekken uit de Europese Unie en daarbij de procedure van artikel 50 van het Verdrag betreffende de Europese Unie (VEU) ingeroepen. Na een verzoek daartoe van het Verenigd Koninkrijk heeft de Europese Raad (art. 50) op 11 april 2019 besloten¹ tot verdere verlenging van de in artikel 50, lid 3, VEU bedoelde termijn tot en met 31 oktober 2019. Tenzij het Verenigd Koninkrijk het terugtrekkingsakkoord² uiterlijk op 31 oktober 2019 ratificeert of verzoekt om een derde verlenging en de Europese Raad (art. 50) unaniem daarmee instemt, wordt het Verenigd Koninkrijk op 1 november 2019 een derde land zonder een akkoord dat een ordelijke terugtrekking waarborgt.

De Commissie is vanaf het begin van de onderhandelingen de mening toegedaan dat een ordelijke terugtrekking van het Verenigd Koninkrijk uit de Unie op basis van het terugtrekkingsakkoord de beste uitkomst is. Zoals zij consequent heeft benadrukt, zal een terugtrekking zonder akkoord tot aanzienlijke ontregeling leiden, zowel in het Verenigd Koninkrijk als in de EU27. De ernstigste verstoringen van een terugtrekking zonder akkoord kunnen door noodmaatregelen slechts worden afgezwakt.

Het is nog maar acht weken tot de termijn van 31 oktober 2019. Die korte tijdspanne en de politieke situatie in het Verenigd Koninkrijk hebben het risico vergroot dat het Verenigd Koninkrijk zich op die datum terugtrekt zonder akkoord. Overeenkomstig de benadering die de Europese Raad (art. 50) tijdens het gehele proces heeft voorgestaan, moeten alle actoren zich blijven voorbereiden op alle mogelijke uitkomsten. Zij dienen derhalve nu de nodige finale aanpassingen te doen aan hun plannen voor een terugtrekking zonder akkoord op 1 november 2019. Zij mogen er niet op vertrouwen dat het Verenigd Koninkrijk om een derde verlenging zal vragen en dat de Europese Raad (art. 50) daarmee zal instemmen vóór 31 oktober.

---

¹ Besluit (EU) 2019/584 van de Europese Raad (PB L 101 van 11.4.2019, blz. 1). Het besluit bepaalt tevens dat, indien het Verenigd Koninkrijk het terugtrekkingsakkoord vóór 31 oktober 2019 ratificeert, de terugtrekking plaatsvindt op de eerste dag van de maand die volgt op de voltooiing van de ratificatieprocedure. De Europese Raad heeft eerder op een verzoek daartoe van het Verenigd Koninkrijk tot een eerste verlenging besloten op 22 maart 2019 (Besluit (EU) 2019/476 van de Europese Raad (PB L 80I van 22.3.2019, blz. 1)).

² Akkoord inzake de terugtrekking van het Verenigd Koninkrijk van Groot-Brittannië en Noord-Ierland uit de Europese Unie en de Europese Gemeenschap voor Atoomenergie (PB C144I van 25.4.2019, blz. 1).

2. RECHTEN VAN DE BURGERS

De Commissie heeft consequent gesteld dat het beschermen van de rechten van EU-burgers in het Verenigd Koninkrijk en van Britse onderdanen in de Europese Unie een prioriteit is. Zoals in de vijfde mededeling over de voorbereidingen voor de brexit van 12 juni 2019³ is toegelicht, hebben de EU27-lidstaten nationale noodmaatregelen aangenomen opdat Britse onderdanen en hun familieleden van buiten de EU legaal kunnen verblijven in de periode onmiddellijk na een terugtrekking zonder akkoord. De Commissie heeft met de EU27-lidstaten samengewerkt om tot een coherente algemene aanpak te komen, maar erkent dat nationale flexibiliteit nodig is. Een geactualiseerd overzicht van alle nationale noodmaatregelen inzake verblijfsrechten is te vinden op de webpagina's van de Commissie over de voorbereidingen voor de brexit⁴.

Voor EU-burgers die in het Verenigd Koninkrijk verblijven, is informatie over hun verblijfsrechten in het Verenigd Koninkrijk beschikbaar op de website van de Britse overheid⁵. In aanvulling op het werk van de diplomatieke vertegenwoordigingen van de lidstaten in het Verenigd Koninkrijk zullen de vertegenwoordigingen van de Commissie in het Verenigd Koninkrijk en de betrokken diensten in Brussel nauwlettend blijven volgen welke stappen het Verenigd Koninkrijk onderneemt inzake het verdere verblijf van burgers van de Unie in het Verenigd Koninkrijk. Zij zullen in dat verband informatie en deskundig advies verstrekken aan belanghebbende burgers.

Alhoewel de socialezekerheidsrechten van burgers ten aanzien van het Verenigd Koninkrijk vóór de terugtrekking beschermd zijn middels de desbetreffende noodverordening⁶, treffen sommige lidstaten ook eenzijdige noodmaatregelen op nationaal niveau voor de periode na de terugtrekking. Die maatregelen vullen de bescherming van de op EU-niveau gewaarborgde socialezekerheidsrechten aan, bijvoorbeeld door het beginsel van samentelling van tijdvakken van werk, verzekering en verblijf in het Verenigd Koninkrijk na de terugtrekking toe te passen of door de socialezekerheidsrechten voor de betrokken burgers na de terugtrekking verder te beschermen. Een geactualiseerd overzicht van alle nationale noodmaatregelen inzake socialezekerheidsrechten is te vinden op de webpagina's van de Commissie over de voorbereidingen voor de brexit⁷.

3. DE LAATSTE VOORBEREIDINGEN IN WELBEPAAALDE SECTOREN

In haar vijf eerdere mededelingen over de voorbereiding op de brexit⁸ heeft de Commissie er telkens bij belanghebbenden op aangedrongen de nodige voorbereidingen te treffen. Zij blijft alle belanghebbenden bijstaan met informatie en advies. De lidstaten en particuliere entiteiten zoals verenigingen en kamers van koophandel moeten eveneens informatie blijven verstrekken om burgers en bedrijven te helpen de laatste hand te leggen aan hun voorbereidingen, onder andere via de diverse fora die specifiek hiervoor zijn opgericht.

Om bedrijven te helpen controleren in welke mate zij voorbereid zijn en welke actie zij nog moeten ondernemen om helemaal voorbereid te zijn op een terugtrekking zonder akkoord op 1 november 2019, biedt de Commissie op haar webpagina over de voorbereidingen voor de

---

³ COM(2019) 276 final.

⁴ https://ec.europa.eu/info/files/overview-table-residence-rights-uk-nationals-eu27-member-states_en.

⁵ <https://www.gov.uk/eusettledstatus>.

⁶ Verordening (EU) 2019/500 van het Europees Parlement en de Raad van 25 maart 2019 tot vaststelling van noodmaatregelen op het gebied van de coördinatie van de sociale zekerheid na de terugtrekking van het Verenigd Koninkrijk uit de Unie (PB L 85I van 27.3.2019, blz. 35).

⁷ https://ec.europa.eu/info/files/overview-national-measures-area-social-security-coordination_en.

⁸ 19.7.2018: COM(2018) 556 final/2; 13.11.2018: COM(2018) 880 final; 19.12.2018: COM(2018) 890 final; 10.4.2019: COM (2019) 195 final; 12.06.2019: COM(2019) 276 final.

brexit een checklist⁹ aan. De Commissie heeft eveneens sectorspecifieke kennisgevingen aan belanghebbenden gepubliceerd over diverse onderwerpen¹⁰. Soortgelijke hulpmiddelen worden ter beschikking gesteld door de lidstaten en brancheorganisaties. Marktdeelnemers wordt verzocht gebruik te maken van dergelijke instrumenten.

In dit deel wordt nader ingegaan op gebieden waar de komende maanden nog steeds bijzondere waakzaamheid geboden is.

3.1. Grensformaliteiten en handel

Alle sectoren die handeldrijven met het Verenigd Koninkrijk, zowel in goederen als in diensten, zullen de gevolgen van de terugtrekking ondervinden. Wat in het bijzonder de handel in goederen betreft, moeten marktdeelnemers zich voorbereiden op belangrijke gevolgen op het vlak van douaneformaliteiten, indirecte belastingen en, in voorkomend geval, sanitaire en fytosanitaire controles vanaf 1 november 2019 indien het Verenigd Koninkrijk zich terugtrekt uit de Unie zonder akkoord. Deze gevolgen omvatten onder andere het vervullen van douaneformaliteiten. Er zullen aangiften moeten worden gedaan en de douaneautoriteiten kunnen eisen dat zekerheid wordt gesteld voor potentiële of bestaande douaneschulden. Er kunnen verboden of beperkingen gelden voor bepaalde goederen die vanuit het Verenigd Koninkrijk de EU binnenkomen of de EU verlaten voor het Verenigd Koninkrijk, waardoor invoer- of uitvoervergunningen nodig kunnen zijn.

Vanaf 1 november 2019 zullen Britse goederen die de EU binnenkomen, onderworpen zijn aan douanerechten¹¹ en EU-goederen aan douanerechten van het VK. De gemiddelde EU-tarieven bedragen ongeveer 2,7 % voor niet-landbouwproducten die in de Unie worden ingevoerd en 8,1 % voor landbouwproducten¹². Voor zuivelproducten bijvoorbeeld geldt een gemiddeld tarief van 44,8 %, voor vlees van 17,8 %, voor vis van 11,4 %, voor kleding van 11,5 % en voor auto's van 10 %¹³. Marktdeelnemers van de EU27 moeten hun toeleveringsketens doorlichten en ervoor zorgen dat in hun bedrijfsplannen rekening wordt gehouden met de heffing van deze douanerechten. De lidstaten zullen ook btw bij invoer heffen op goederen die vanuit het Verenigd Koninkrijk de EU binnenkomen.

Om de ontregeling van de grensoverschrijdende handel in goederen vanaf de eerste dag na de terugtrekking zoveel mogelijk te beperken, dienen handelaars, vervoerders en bevrachters overall in Europa die voornemens zijn goederen van en naar het Verenigd Koninkrijk over te brengen, klaar te zijn om alle vereiste formaliteiten te vervullen. Deze voorbereidingen moeten worden getroffen ongeacht de plaats van vestiging. Dit is niet alleen nodig voor betrokkenen die gevestigd zijn in aan het Verenigd Koninkrijk grenzende regio's of die grote handelsvolumes met het Verenigd Koninkrijk hebben.

Alle partijen in de toeleveringsketen moeten beseffen wat zij moeten doen om alle vereiste formaliteiten te vervullen en de nodige documenten en certificaten in orde maken. Voorbereidingen treffen voor die formaliteiten kan enige tijd vergen en het opnemen van contact met de bevoegde autoriteiten aan weerszijden van de grens vereisen. Het vervoeren van goederen onder de regeling gemeenschappelijk douanevervoer zal ervoor zorgen dat

---

⁹ <https://ec.europa.eu/info/files/brexit-preparedness-checklist>.

¹⁰ https://ec.europa.eu/info/brexit/brexit-preparedness/preparedness-notices_nl.

¹¹ De tarieven voor goederen die vanuit het Verenigd Koninkrijk het douanegebied van de Unie worden binnengebracht vanaf de terugtrekkingsdatum, zullen dezelfde zijn als die voor goederen vanuit derde landen waarmee de EU geen preferentiële handelsovereenkomsten heeft. De toepasselijke tarieven zijn te vinden in de Taric-databank (https://ec.europa.eu/taxation_customs/dds2/taric/taric_consultation.jsp?Lang=en).

¹² https://www.wto.org/english/res_e/booksp_e/tariff_profiles19_e.pdf.

¹³ Bron: WTO World Tariff profile 2019.

minder formaliteiten aan de grensovergang moeten worden vervuld¹⁴. In verband met de mogelijke ontregeling aan de grenzen ten tijde van de terugtrekking dienen handelaars, vervoerders en bevrachters de situatie met betrekking tot hun preferentiële handelsroute na te gaan en passende actie te ondernemen.

Uitgevoerde goederen van oorsprong uit de EU moeten voldoen aan de vereisten om de bij handelsovereenkomsten verleende preferentiële behandeling te kunnen genieten¹⁵. Materialen, onderdelen en componenten van oorsprong uit het Verenigd Koninkrijk die verwerkt worden in in de EU vervaardigde goederen, worden niet als “van oorsprong uit de EU” aangemerkt. Marktdeelnemers dienen daarom hun toeleveringsketens aan te passen en het nodige te doen opdat de uitgevoerde goederen en alle documenten en formaliteiten in overeenstemming zijn met de oorsprongsregels van de desbetreffende handelsovereenkomsten.

De Commissie heeft een aantal kennisgevingen en gedetailleerde richtsnoeren op het gebied van douane, oorsprong, belasting over de toegevoegde waarde en accijnzen opgesteld die online kunnen worden geraadpleegd¹⁶. Korte e-learningcursussen over de gevolgen van de brexit op het vlak van douane en belastingen en praktische introductiebladen over essentiële douaneconcepten zijn eveneens online beschikbaar¹⁷.

In haar vijfde mededeling over de voorbereidingen voor de brexit van 12 juni 2019¹⁸ heeft de Commissie erop gewezen dat uit de eerste fase van de communicatiecampagne reeds was gebleken dat sommige bedrijven actie hadden ondernomen, maar dat de inspanningen in alle lidstaten tot de terugtrekkingsdatum moeten worden voortgezet. De Commissie zal haar op 18 februari 2019 gelanceerde meertalige communicatiecampagne¹⁹ voor het bedrijfsleven in de EU, waarvan alle informatie voor het publiek beschikbaar is²⁰, nu intensiveren.

Van hun kant, hebben de lidstaten, en in het bijzonder die welke voor de handel van de Europese Unie met het Verenigd Koninkrijk de belangrijkste punten van binnenkomst en vertrek zijn, aanzienlijke investeringen gedaan in personeel en infrastructuur, zowel fysieke (zoals grensinspectieposten) als technologische, om het goederenverkeer aan hun grenzen met het Verenigd Koninkrijk te faciliteren. Bovendien hebben die lidstaten informatie- en communicatiecampagnes op het getouw gezet, die zij de komende maanden zullen voortzetten, om alle betrokken actoren uitleg te verschaffen over de vereiste douaneformaliteiten²¹ en sanitaire en fyto-sanitaire controles²². Handelaars, vervoerders en

---

¹⁴ https://ec.europa.eu/taxation_customs/business/customs-procedures/what-is-customs-transit/common-union-transit_en.

¹⁵ Zie ook de kennisgeving aan belanghebbenden van de Commissie over dit onderwerp: <https://ec.europa.eu/info/files/preferential-rules-origin>.

¹⁶ https://ec.europa.eu/taxation_customs/uk_withdrawal_nl#heading_2.

¹⁷ https://ec.europa.eu/taxation_customs/eu-training/general-overview_en.

¹⁸ COM(2019) 276 final.

¹⁹ https://ec.europa.eu/taxation_customs/uk_withdrawal_nl#.

²⁰ https://ec.europa.eu/taxation_customs/uk_withdrawal_nl#heading_4.

²¹ Voor België bijvoorbeeld is specifieke informatie over douaneformaliteiten in het kader van de brexit te vinden op: https://finance.belgium.be/nl/customs_excises/enterprises/brexit; voor Frankrijk op: <http://douane.gouv.fr/articles/c957-entreprises-preparez-vous-au-brexit>; en voor Nederland op: <https://www.getreadyforbrexit.eu>.

Gebruikers van havens in het VK en van de Eurotunnel vinden informatie op: <https://www.gov.uk/government/publications/communications-pack-roll-on-roll-off-ports-and-eurotunnel->

bevrachters worden verzocht zich vertrouwd te maken met de desbetreffende formaliteiten en met de procedures en de technologische infrastructuur op hun beoogde handelsroute²³.

3.2. Geneesmiddelen, medische hulpmiddelen en chemische stoffen

Alhoewel het tempo van de voorbereidingen voor de terugtrekking van het Verenigd Koninkrijk inzake geneesmiddelen, medische hulpmiddelen en chemische stoffen reeds werd opgevoerd eind maart en begin april 2019, is een aanzienlijke laatste inspanning nodig²⁴. Samen met het Europees Geneesmiddelenbureau, het netwerk van hoofden van de geneesmiddelenautoriteiten, het netwerk van bevoegde autoriteiten op het gebied van medische hulpmiddelen en het Europees Agentschap voor chemische stoffen blijft de Commissie belanghebbenden aansporen om zich in de aanloop naar 31 oktober 2019 voor te bereiden. Onveranderlijk geldt dat geneesmiddelen, medische hulpmiddelen en chemische stoffen na die datum niet op de markt van de EU mogen worden gebracht als zij niet in overeenstemming met de EU-regelgeving zijn gebracht. De lopende verlenging van de in artikel 50, lid 3, VEU bedoelde termijn biedt volgens de Commissie voldoende tijd om dat te doen en zij is niet van plan om nog andere noodmaatregelen te nemen.

Geneesmiddelen

Geneesmiddelen voor menselijk en diergeneeskundig gebruik worden centraal door de Commissie of op nationaal niveau door de lidstaten toegelaten. De terugtrekking van het Verenigd Koninkrijk heeft gevolgen voor beide categorieën geneesmiddelen. Zoals uiteengezet in de vijfde mededeling over de voorbereidingen voor de brexit van 12 juni 2019²⁵, was het in overeenstemming brengen met de regelgeving door het Europees Geneesmiddelenbureau al in april 2019 bijna volledig voor nagenoeg alle centraal toegelaten producten, terwijl voor de op nationaal niveau toegelaten producten nog meer werk nodig was. Sindsdien is aanzienlijke vooruitgang geboekt en is ruim 80 % van de nationaal toegelaten producten goed op weg om tegen 31 oktober 2019 aan de regelgeving te voldoen. Deze vooruitgang is deels tot stand gekomen dankzij een tijdelijke vrijstelling waardoor ondernemingen tot eind 2019 de tijd hebben om hun faciliteiten voor partijtests van het Verenigd Koninkrijk naar de EU27 over te brengen. Hoewel deze ontwikkelingen positief zijn, wordt de industrie sterk aangemoedigd om alle betrokken toegelaten producten tegen uiterlijk 31 oktober 2019 volledig in overeenstemming met de regelgeving te brengen en de overdracht van hun testfaciliteiten tegen uiterlijk 31 december 2019 te voltooien, opdat de betrokken producten ononderbroken op de markt van de EU kunnen worden gebracht. Gezien de bijzondere uitdagingen voor de kleinere lidstaten die in het verleden sterk van Britse vergunningen voor het in de handel brengen afhankelijk waren, heeft de sector bovendien de verantwoordelijkheid om met die lidstaten samen te werken en te waarborgen dat geneesmiddelen voor hen beschikbaar blijven.

[in-the-event-of-a-no-deal-eu-exit/information-for-users-of-roll-on-roll-off-ports-and-eurotunnel-in-a-no-deal-scenario](#).

²² Voor België bijvoorbeeld is specifieke informatie over sanitaire en fytosanitaire controles in het kader van de brexit te vinden op: <http://www.favv-afsc.fgov.be/brexit/>; voor Frankrijk op: <https://agriculture.gouv.fr/le-brexit-et-les-controles-sanitaires-et-phytosanitaires> en voor Nederland op: <https://www.nvwa.nl/onderwerpen/brexit/>.

²³ Zie bijvoorbeeld informatie over de “slimme grens” van de Franse douane (op <http://www.douane.gouv.fr/articles/a16171-the-smart-border>); over het Nederlandse Port Community System (op <https://www.portbase.com/>); en over de gebruikte systemen in de Belgische havens van Zeebrugge (op <https://rxseaport.eu/nl/>) en Antwerpen (op <https://www.nxtport.com/>).

²⁴ De hieronder vermelde cijfers betreffende producten die nog in overeenstemming met de regelgeving moeten worden gebracht, zijn voorzichtige schattingen waarbij geen rekening ermee is gehouden dat voor sommige geen brexitvoorbereidingen nodig zijn om commerciële redenen waarvan de Commissie geen weet heeft. Zo kan het zijn dat een aantal ervan uitsluitend in het Verenigd Koninkrijk op de markt wordt gebracht, niet meer op de markt is of op het punt staat door een ander product te worden vervangen.

²⁵ COM(2019) 276 final.

Medische hulpmiddelen

Gegevens van de aangemelde instanties van het Verenigd Koninkrijk laten zien dat de overdracht naar de EU27-aangemelde instanties van medische hulpmiddelen die op de EU27-markt worden gebracht, goed gevorderd is en voor de overgrote meerderheid van de hulpmiddelen tegen 31 oktober 2019 voltooid zal zijn. De brexittaskforce van het netwerk van bevoegde autoriteiten op het gebied van medische hulpmiddelen brengt in nauwe samenwerking met de Commissie de voortgang inzake de resterende certificaten in kaart, op basis van feedback afkomstig van een enquête die in de zomer van 2019 bij de betrokken fabrikanten en aangemelde instanties is uitgevoerd. Uit de resultaten blijkt dat er nog steeds fabrikanten zijn die niet alle vereiste maatregelen hebben genomen voor de overdracht naar een aangemelde instantie van de EU27. De resterende fabrikanten en de aangemelde instanties van het Verenigd Koninkrijk worden sterk aangeraden ervoor te zorgen dat de overdracht van alle relevante certificaten en de noodzakelijke aanpassingen van de productetiketten tegen de terugtrekkingsdatum voltooid zijn, zodat de fabrikanten hun producten daarna op de EU-markt kunnen blijven afzetten. De Commissie en het netwerk van bevoegde autoriteiten op het gebied van medische hulpmiddelen zullen de ontwikkeling van de situatie in september en oktober blijven monitoren.

Chemische stoffen

Op het gebied van chemische stoffen had slechts 52 % van de betrokken REACH²⁶-registranten hun registraties medio augustus 2019 naar de EU27 overgedragen. Het Europees Agentschap voor chemische stoffen heeft een „brexitvenster” in de REACH-IT geopend via hetwelk registranten het nodige kunnen doen om hun REACH-registratie vóór de terugtrekkingsdatum over te dragen. Het brexitvenster blijft open tot en met 31 oktober 2019. Wat de REACH-autorisaties betreft, wordt er bij de Britse houders van een autorisatie, Britse aanvragers van een autorisatie en Britse downstreamgebruikers die stoffen of mengsels in de EU27 in het kader van bestaande toeleveringsketens leveren, op aangedrongen het nodige te doen met het oog op naleving van de regelgeving ten behoeve van hun downstreamgebruikers in de EU27. Anderzijds wordt EU27-downstreamgebruikers van Britse registranten, Britse autorisatiehouders, Britse aanvragers van autorisaties en Britse downstreamgebruikers aangeraden bij hun leveranciers na te gaan of de betrokken producten uiterlijk op 31 oktober 2019 aan de regelgeving zullen voldoen en in voorkomend geval zelf de nodige maatregelen te nemen, gebruikmakend van de beschikbare richtsnoeren²⁷. Naleving van de regelgeving is van cruciaal belang om chemische stoffen vanaf de terugtrekkingsdatum in de EU in de handel te kunnen blijven brengen.

3.3. Financiële diensten

Op het gebied van financiële diensten raadt de Commissie verzekeringsmaatschappijen en andere verstrekkers van financiële diensten nadrukkelijk aan om hun voorbereidende maatregelen te voltooien tegen 31 oktober 2019, zo zij dit nog niet hebben gedaan.

Op 19 december 2018 heeft de Commissie een beperkt aantal noodmaatregelen vastgesteld, waaronder twee in de tijd beperkte gelijkwaardigheidsbesluiten, om EU27-marktdeelnemers in staat te stellen hun contractuele relaties over te dragen aan dienstverleners die gerechtigd zijn activiteiten in de EU27 te verrichten. Het eerste van deze twee besluiten stelt de Europese Autoriteit voor effecten

---

Verordening (EG) nr. 1907/2006 van het Europees Parlement en de Raad van 18 december 2006 inzake de registratie en beoordeling van en de autorisatie en beperkingen ten aanzien van chemische stoffen (REACH), tot oprichting van een Europees Agentschap voor chemische stoffen, houdende wijziging van Richtlijn 1999/45/EG en houdende intrekking van Verordening (EEG) nr. 793/93 van de Raad en Verordening (EG) nr. 1488/94 van de Commissie alsmede Richtlijn 76/769/EEG van de Raad en de Richtlijnen 91/155/EEG, 93/67/EEG, 93/105/EG en 2000/21/EG van de Commissie (PB L 396 van 30.12.2006, blz. 1).

²⁷ https://ec.europa.eu/info/brexit/brexit-preparedness/preparedness-notices_nl#envgrow; en <https://echa.europa.eu/uk-withdrawal-from-the-eu>.

en markten in staat tijdelijk centrale tegenpartijen die momenteel in het Verenigd Koninkrijk zijn gevestigd, te erkennen, waardoor zij diensten in de Unie kunnen blijven aanbieden. De geldigheidsduur van dit besluit verstrijkt op 30 maart 2020. Het tweede besluit staat centrale effectenbewaarinstanties van het Verenigd Koninkrijk tijdelijk toe notariële diensten en centrale diensten voor het aanhouden van effectenrekeningen te blijven verstrekken aan de marktdeelnemers in de Unie. De geldigheidsduur van dit besluit verstrijkt op 30 maart 2021. Daarnaast heeft de Commissie twee gedelegeerde verordeningen vastgesteld om EU27-marktdeelnemers met uitstaande, niet-geclearde derivatencontracten de mogelijkheid te bieden Britse tegenpartijen binnen 12 maanden na de terugtrekking van het Verenigd Koninkrijk te vervangen door EU-tegenpartijen, zonder de prudentiële behandeling te verliezen die deze contracten momenteel genieten. Naar het oordeel van de Commissie hebben ondernemingen zich in ruime mate voorbereid op een terugtrekking zonder akkoord, onder meer door hun uitstaande contracten te vernieuwen ter vervanging van Britse tegenpartijen, en dienen zij thans hun voorbereidingen te voltooien binnen de termijnen waarin deze noodmaatregelen voorzien. De Commissie acht het daarom niet nodig extra noodmaatregelen te nemen. Zij zal de situatie op de markten na de terugtrekkingsdatum blijven evalueren en de passende modus operandi vaststellen op basis van de op het desbetreffende tijdstip van kracht zijnde EU-wetgeving, waarbij zij met name rekening zal houden met het kader dat bij de verordening betreffende de Europese marktinfrastructuur is ingevoerd ten aanzien van de vereisten voor de erkenning van centrale tegenpartijen uit derde landen.

3.4. Visserij

Op visserijgebied is voorzien in noodwetgeving (zie punt 3.2). Daarnaast heeft de Commissie haar overleg met de lidstaten over een gecoördineerde aanpak voortgezet ter voorbereiding van een scenario waarin EU-vaartuigen geen toegang meer krijgen tot de Britse wateren. Er is een gezamenlijke wil om in dat geval nauw samen te werken en te coördineren, onder andere middels een gemeenschappelijk monitoringkader voor veranderingen in of verstoringen van de visserijbedrijvigheid in EU-wateren. Deze werkzaamheden zullen in de komende periode worden geïntensiveerd en de Commissie is bereid om verdere analyse en besprekingen te faciliteren. Op 18 juli 2019 hebben de diensten van de Commissie tevens een nieuw vragen-antwoorddocument gepubliceerd over de gevolgen van een terugtrekking zonder akkoord voor de visserijbedrijvigheid²⁸. Het document behandelt niet alleen de kwesties van toegang tot de wateren (en het toezicht daarop) en vangstmogelijkheden, maar verschaft ook praktische informatie over een reeks specifieke onderwerpen zoals sanitaire controles en douane. De autoriteiten van de lidstaten en de vissersverenigingen wordt verzocht aan deze informatie ruime verspreiding te geven.

4. TECHNISCHE AANPASSING VAN NOODMAATREGELEN EN VASTSTELLING VAN ANDERE EERDER AANGEKONDIGDE BESLUITEN

Zoals vermeld in de vijfde mededeling over de voorbereidingen voor de brexit van 12 juni 2019²⁹, heeft de Commissie alle ter voorbereiding van de terugtrekking van het Verenigd Koninkrijk op EU-niveau genomen maatregelen doorgelicht en geconcludeerd dat deze wetgevings- en niet-wetgevingshandelingen van de EU nog steeds aan het beoogde doel beantwoorden. Zij behoeven derhalve niet fundamenteel te worden aangepast. Anderzijds zijn vanwege het nieuwe tijdschema als gevolg van de lopende verlenging enkele gerichte technische aanpassingen in specifieke sectoren noodzakelijk. Deze worden hierna toegelicht.

---

²⁸ https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/fisheries-qanda_en.pdf.

²⁹ COM(2019) 276 final.

Wat betreft de door de Commissie met het oog op de vorige terugtrekkingsdatum van 12 april 2019 vastgestelde noodmaatregelen van niet-wetgevende aard op het gebied van de sanitaire wetgeving van de EU, die wegens de verlenging van de in artikel 50, lid 3, VEU bedoelde termijn niet meer geldig zijn, zal de Commissie de situatie opnieuw beoordelen rond de terugtrekkingsdatum en, op voorwaarde dat het Verenigd Koninkrijk de nodige garanties blijft bieden, de maatregelen opnieuw vaststellen opdat zij vanaf 1 november 2019 van toepassing zijn.

4.1. Vervoer

In de vervoerssector zijn noodmaatregelen vastgesteld om essentiële vervoersverbindingen in stand te houden voor de meest getroffen vervoerswijzen, met name de luchtvaart, spoorwegen en het vervoer over de weg van passagiers en goederen.

In overeenstemming met de beginselen die aan alle noodmaatregelen ten grondslag liggen, zijn de noodverordeningen die de voortzetting van de connectiviteit mogelijk maken, eenzijdig en beperkt qua reikwijdte en gelden zij voor beperkte perioden. De verordening om de basisconnectiviteit van het wegvervoer en het personenvervoer over de weg te waarborgen³⁰, werd kort na een eerste korte verlenging van de in artikel 50, lid 3, VEU bedoelde termijn tot en met 12 april 2019 vastgesteld met 31 december 2019 als vaste einddatum van toepassing, mede vanwege in het kader van het multilaterale quotasysteem van de Europese Conferentie van Ministers van Verkeer (CEMT) mogelijk te treffen regelingen voor basisconnectiviteit. Om dezelfde redenen is de toepassingstermijn van de verordening ter waarborging van basisconnectiviteit in het luchtvervoer³¹ afgestemd op het einde van het winterseizoen 2019/2020 van de International Air Transport Association (IATA) en loopt hij dus af op 30 maart 2020.

Als het Verenigd Koninkrijk zich op 1 november 2019 zonder akkoord uit de Europese Unie terugtrekt, zou de toepassingstermijn van Verordening (EU) 2019/501 bijgevolg maar twee maanden bedragen en die van Verordening (EU) 2019/502 minder dan de helft van de oorspronkelijk geplande duur.

Opdat deze noodverordeningen hun oorspronkelijk gestelde doelen bereiken, ook wat hun toepassingstermijn betreft, en gezien het uitstel van de terugtrekking van het Verenigd Koninkrijk met zeven maanden, heeft de Commissie vandaag een voorstel aangenomen om de geldigheidsduur van Verordeningen (EU) 2019/501 en (EU) 2019/502 naar evenredigheid te verlengen. Daarom wordt voorgesteld de toepassingstermijn van de noodverordening ter waarborging van basisconnectiviteit in het goederen- en personenvervoer over de weg te verlengen tot en met 31 juli 2020. Onverminderd de exclusieve bevoegdheid van de Unie, dienen de lidstaten zich te blijven inspannen om meer CEMT-vergunningen voor vervoer naar het Verenigd Koninkrijk in de toekomst te verkrijgen. Tevens wordt voorgesteld de toepassingstermijn van de noodverordening ter waarborging van basisconnectiviteit in het luchtvervoer te verlengen tot en met 24 oktober 2020, zodat deze afgestemd blijft op de IATA-seizoenen.

Op het gebied van het luchtvervoer voorziet noodverordening (EU) 2019/502 ook in een specifiek mechanisme voor EU-luchtvaartmaatschappijen om te voldoen aan het EU-meerderheids- en zeggenschapsvereiste na de terugtrekking van het Verenigd Koninkrijk. De nationale autoriteiten hebben thans de beoordeling afgerond van de plannen die de betrokken luchtvaartmaatschappijen

---

³⁰ Verordening (EU) 2019/501 van het Europees Parlement en de Raad van 25 maart 2019 betreffende gemeenschappelijke regels ter waarborging van basisconnectiviteit in het goederen- en personenvervoer over de weg in verband met de terugtrekking van het Verenigd Koninkrijk van Groot-Brittannië en Noord-Ierland uit de Unie (PB L 851 van 27.3.2019, blz. 39).

³¹ Verordening (EU) 2019/502 van het Europees Parlement en de Raad van 25 maart 2019 betreffende gemeenschappelijke regels ter waarborging van basisconnectiviteit in het luchtvervoer in verband met de terugtrekking van het Verenigd Koninkrijk van Groot-Brittannië en Noord-Ierland uit de Unie (PB L 851 van 27.3.2019, blz. 49).

hebben ingediend en deze laatste en de Commissie kennisgegeven van de gunstige uitkomst van hun beoordeling. De Commissie heeft contact opgenomen met de bevoegde nationale autoriteiten en in een aantal gevallen twijfels geuit of de ingediende plannen waarborgen dat aan de EU-vereisten zal worden voldaan. De betrokken luchtvaartmaatschappijen moeten uiterlijk aan het einde van de in Verordening (EU) 2019/502 gestelde termijn volledig in overeenstemming zijn met het EU-meerderheids- en zeggenschapsvereiste. Indien de toepassing van Verordening (EU) 2019/502 wordt verlengd zoals vandaag voorgesteld, loopt die termijn af op 30 april 2020³². Het is aan de nationale autoriteiten om erop toe te zien dat het recht van de EU wordt nageleefd en effectief wordt gehandhaafd tegen die datum.

Hoewel er geen noodmaatregelen zijn vastgesteld voor het ongeregeld personenvervoer per bus, zijn de nodige voorbereidingen getroffen om de connectiviteit op dit gebied vanaf de terugtrekkingsdatum te waarborgen op basis van een internationaal instrument, de Interbus-overeenkomst³³. Het Verenigd Koninkrijk heeft zijn akte neergelegd van toetreding tot die overeenkomst, waarbij het na de terugtrekking volwaardig partij zal worden.

4.2. Visserijactiviteiten

Gezien het risico van een terugtrekking zonder akkoord op 1 november 2019, het belang van visserij voor de economie van tal van kustgemeenschappen en de noodzaak om duurzame visserij in de betrokken wateren te waarborgen, is het zaak te voorzien in regelingen waarbij de wederzijdse toegang van vaartuigen van de EU en het VK tot elkaars wateren kan worden bewaard, met inachtneming van de voorwaarden van de desbetreffende verordeningen van de Raad tot vaststelling van de vangstmogelijkheden, mits de vangstmogelijkheden die beide partijen vaststellen in overeenstemming zijn met een duurzaam beheer van de betrokken visbestanden. Daartoe heeft de Commissie vandaag een voorstel aangenomen om de in maart 2019 vastgestelde noodverordening inzake vismachtigingen³⁴ te verlengen tot eind 2020. Hierdoor zou een vereenvoudigd rechtskader in stand worden gehouden op grond waarvan de Europese Unie aan Britse vaartuigen machtiging zou kunnen blijven verlenen om de wateren van de EU te betreden en machtigingsverzoeken van EU-vaartuigen om de Britse wateren te betreden zou kunnen beheren, mits aan de voorwaarden inzake wederzijdse toegang en duurzaamheid is voldaan. Dit tijdelijke kader, dat rechtszekerheid verschaft aan vissers en de instandhouding van de visbestanden waarborgt, is noodzakelijk bij gebrek aan een visserijovereenkomst met het Verenigd Koninkrijk in zijn nieuwe hoedanigheid van derde land. Op basis hiervan, en na voorafgaande coördinatie met de lidstaten, is de Commissie bereid de machtigingsverzoeken voor EU-vaartuigen bij het Verenigd Koninkrijk in te dienen onmiddellijk nadat het Verenigd Koninkrijk zich uit de Europese Unie terugtrekt. De mogelijkheid van een quotaruil met het Verenigd Koninkrijk in 2020 blijft behouden in dit voorstel, waarbij de Commissie de quotaruiltransacties met het Verenigd Koninkrijk zou kunnen uitvoeren overeenkomstig de procedure die in het voorstel is bepaald.

4.3. EU-begroting

In geval van een terugtrekking zonder akkoord zullen het Verenigd Koninkrijk en Britse begunstigen in veel gevallen geen nieuwe financiering kunnen aanvragen en zullen zij niet langer in aanmerking

---

³² Artikel 7, lid 1, van Verordening (EU) 2019/502.

³³ Overeenkomst betreffende het ongeregeld internationaal vervoer van personen met touringcars en met autobussen (INTERBUS) (PB L 321 van 26.11.2002, blz. 13).

³⁴ Verordening (EU) 2019/498 van het Europees Parlement en de Raad van 25 maart 2019 tot wijziging van Verordening (EU) 2017/2403 wat betreft vismachtigingen voor Unievissersvaartuigen in de wateren van het Verenigd Koninkrijk en visserijactiviteiten van vissersvaartuigen van het Verenigd Koninkrijk in de wateren van de Unie (PB L 85I van 27.3.2019, blz. 25).

komen voor financiering of zal hun huidige deelname aan EU-programma's worden stopgezet. Dit betekent dat betalingen zouden worden opgeschort en uitsluitend kunnen doorgaan indien en wanneer een financiële regeling wordt overeengekomen tussen de Europese Unie en het Verenigd Koninkrijk. In sommige gevallen kan het zijn dat contracten moeten worden opgezegd als zij niet meer aan de subsidiabiliteitsvoorwaarden van het EU-programma voldoen of dat aanpassingen moeten worden aangebracht om aan die voorwaarden te voldoen³⁵. Om de ontregeling als gevolg van die uitkomst zoveel mogelijk te beperken, stelde de Europese Unie op 9 juli 2019 een noodverordening vast voor de EU-begroting³⁶ op grond waarvan in 2019 door het Verenigd Koninkrijk en Britse begunstigen gemaakte kosten subsidiabel blijven, mits het Verenigd Koninkrijk aan een aantal voorwaarden voldoet, in het bijzonder zijn aandeel in de EU-begroting voor 2019 vóór een bepaalde datum betaalt en de nodige audits en controles, ook op zijn grondgebied, toestaat overeenkomstig de geldende EU-regels. Overeenkomstig de geldende procedures raadpleegt de Commissie parallel aan deze mededeling deskundigen van de lidstaten over een ontwerp van gedelegeerde verordening tot aanpassing van de termijnen in de noodverordening in verband met de verlenging van de in artikel 50, lid 3, VEU bedoelde termijn.

Wegens de verlenging van de in artikel 50, lid 3, VEU bedoelde termijn tot en met 31 oktober 2019 zou de maatregel in zijn huidige vorm een periode van slechts twee maanden bestrijken. Daarom heeft de Commissie vandaag een voorstel aangenomen om de bestaande verordening voor 2019 ook voor 2020 te laten gelden. Dit betekent dat het Verenigd Koninkrijk en Britse begunstigen in aanmerking zouden blijven komen om deel te nemen aan uit de EU-begroting gefinancierde programma's en financiering te krijgen tot eind 2020 mits het Verenigd Koninkrijk instemt met en voldoet aan de voorwaarden van de noodverordening voor 2019, zijn bijdragen aan de begroting voor 2020 betaalt en de nodige audits en controles toestaat.

4.4. Uitzonderlijke financiële steun

Zoals aangekondigd in de vierde mededeling over de voorbereiding op de brexit van 10 april 2019³⁷, heeft de Commissie onderzocht hoe bestaande programma's en instrumenten kunnen worden gebruikt ter ondersteuning van de meest getroffen sectoren, met name de landbouw en de visserij, de regio's en de nationale autoriteiten, die ondanks hun voorbereidingen aanzienlijke verstoringen zullen ondervinden. Het doel van dit financiële steunpakket is om, binnen de grenzen van de beschikbare middelen, steun te verlenen aan diegenen die het hardst door een terugtrekking zonder een akkoord worden getroffen.

In de landbouwsector zal het volledige arsenaal van bestaande instrumenten voor marktondersteuning en rechtstreekse financiële steun aan landbouwers worden ingezet om de ergste gevolgen voor de agrovoedingsmarkten in een scenario zonder akkoord op te vangen. De uitzonderlijke marktmaatregelen van de EU zouden gepaard moeten gaan met evenredige nationale financiële steun om het effect van de interventie van de Europese Unie zo groot mogelijk te maken.

De Commissie heeft vandaag een voorstel aangenomen om het toepassingsgebied van het Solidariteitsfonds van de Europese Unie uit te breiden tot ernstige financiële lasten voor de lidstaten die rechtstreeks zijn toe te rekenen aan een terugtrekking zonder akkoord en die niet met de nodige voorbereidingen hadden kunnen worden vermeden. Dit omvat steun voor staatssteunregelingen voor ondernemingen, maatregelen voor het behoud van bestaande werkgelegenheid en steun om het goed functioneren van grens-, douane- en sanitaire en fytosanitaire controles te waarborgen.

---

³⁵ Wie een subsidie van de Europese Onderzoeksraad krijgt in het kader van Horizon 2020, kan deze bijvoorbeeld naar een ander land laten overbrengen. Er zullen richtsnoeren worden gegeven inzake de verenigbaarheid met de relevante subsidiabiliteitsvereisten.

³⁶ Verordening (EU, Euratom) 2019/1197 van de Raad van 9 juli 2019 houdende maatregelen voor de uitvoering en de financiering van de algemene begroting van de Unie in 2019 in verband met de terugtrekking van het Verenigd Koninkrijk uit de Unie (PB L 189 van 15.7.2019, blz. 1).

³⁷ COM(2019) 195 final.

De Commissie heeft vandaag ook een voorstel aangenomen waardoor het Europees Fonds voor aanpassing aan de globalisering onder bepaalde voorwaarden kan worden aangesproken voor steun aan werknemers die werkloos worden als gevolg van een terugtrekking zonder akkoord.

Naast de twee bovengenoemde wetgevingsmaatregelen kunnen andere maatregelen worden genomen waarvoor geen wijziging van de wetgeving nodig is. Mochten de lidstaten ertoe besluiten hun structuur- en investeringsfondsenprogramma's³⁸ aan te passen en een deel van de beschikbare middelen binnen de grenzen van hun nationale toewijzingen te besteden aan uitdagingen als gevolg van een terugtrekking zonder akkoord, dan zal de Commissie daarop snel inspelen. De Commissie zal eveneens snel werk maken van verzoeken van lidstaten om hun nationale toewijzingen uit het Europees Fonds voor maritieme zaken en visserij anders te besteden. Tot slot is de Commissie bereid wijzigingen voor te stellen van de overeenkomst tussen de Europese Unie en het Europees Investeringsfonds om mogelijk te maken dat het programma voor het concurrentievermogen van kleine en middelgrote ondernemingen (Cosme) wordt gebruikt om, onder bepaalde voorwaarden en voor zover begrotingsmiddelen beschikbaar zijn, de toegang tot financiering te vergemakkelijken voor kleine en middelgrote ondernemingen die moeten investeren om hun zakelijke organisatie aan te passen als gevolg van een terugtrekking van het Verenigd Koninkrijk zonder akkoord.

Voor meer onmiddellijke steun aan getroffen belanghebbenden, bijvoorbeeld kleine en middelgrote ondernemingen met een aanzienlijke blootstelling op het Verenigd Koninkrijk, bieden de EU-staatssteunregels flexibele oplossingen voor nationale steunmaatregelen

5. IERLAND

Zonder het terugtrekkingsakkoord zullen door de uitstap van het Verenigd Koninkrijk uit de EU twee verschillende fiscale en regelgevende ruimten op het eiland Ierland ontstaan. Volgens het internationaal recht, en met name de regels van de Wereldhandelsorganisatie, zullen de EU en het Verenigd Koninkrijk vanaf 1 november 2019 ertoe gehouden zijn op elkaars producten de tarieven te heffen die van toepassing zijn op goederen van andere leden van de Wereldhandelsorganisatie waarvoor geen preferentiële regelingen gelden. Daarenboven vereist het EU-recht dat alle goederen die Ierland binnenkomen vanuit het Verenigd Koninkrijk worden onderworpen aan de toepasselijke verificaties en controles om de veiligheid en de gezondheid van EU-burgers te beschermen, de integriteit van de interne markt te bewaren en de nakoming van de fiscale verplichtingen (rechten, indirecte belastingen) te handhaven.

De Commissie en Ierland blijven zich beijveren om gezien de unieke situatie op het eiland Ierland en hun tweeledige doelstelling om de integriteit van de interne markt te beschermen en tegelijkertijd een harde grens te voorkomen, regelingen te vinden voor zowel noodoplossingen voor de periode onmiddellijk na een terugtrekking zonder akkoord als een meer stabiele oplossing voor de periode daarna. De backstop waarin het terugtrekkingsakkoord voorziet, is de enige gevonden oplossing die het Goede-Vrijdagakkoord vrijwaart, de nakoming van internationaalrechtelijke verplichtingen waarborgt en de integriteit van de interne markt bewaart.

6. ONTREGELING NA EEN TERUGTREKKING ZONDER AKKOORD OPVANGEN

Als het Verenigd Koninkrijk zich zonder akkoord uit de Europese Unie terugtrekt, zullen veel actoren naar verwachting met name in de eerste dagen verstoringen ondervinden. De Commissie en de lidstaten zullen nauw contact blijven onderhouden om hun respons op opduikende problemen te coördineren en de beste aanpak te kiezen. Voor de periode onmiddellijk na een terugtrekking zonder een akkoord heeft de Commissie een callcenter opgericht voor de overheidsdiensten van de lidstaten, waar zij middels een direct communicatiekanaal snel toegang kunnen krijgen tot de knowhow van de

---

³⁸ Europees Fonds voor regionale ontwikkeling, Europees Landbouwfonds voor plattelandsontwikkeling, Europees Sociaal Fonds, Cohesiefonds en Europees Fonds voor maritieme zaken en visserij.

Commissiediensten en dat ook de noodzakelijke coördinatie tussen de nationale overheden vergemakkelijkt. EU-burgers, bedrijven en andere belanghebbenden kunnen via hun gebruikelijke kanalen contact opnemen met hun nationale of lokale overheden. Zij kunnen met alle vragen terecht bij het Europe Direct-callcenter (gratis 00 800 6 7 8 9 10 11 van overal in de EU). Het Europe Direct-callcenter zal in de periode rond de terugtrekking ruimere openingsuren hebben.

7. SLOTOPMERKINGEN

Hoewel een ordelijke terugtrekking van het Verenigd Koninkrijk het doel van de EU is, herhaalt de Commissie dat iedereen zich moet voorbereiden op een mogelijke terugtrekking van het Verenigd Koninkrijk zonder akkoord op 1 november 2019. De Commissie doet nogmaals een oproep tot alle belanghebbenden om hun voorbereidingen te voltooien en in het bijzonder tot het bedrijfsleven om op kritieke gebieden, zoals geneesmiddelen, medische hulpmiddelen en chemische stoffen, actie te ondernemen. Zij dringt er tevens bij alle marktdeelnemers in de EU die na de terugtrekking handel zullen drijven met of goederen zullen vervoeren naar en vanuit het Verenigd Koninkrijk, op aan rekening te houden met douane- en sanitaire en fytosanitaire controles en procedures en met de logistieke uitdagingen die in de nieuwe juridische context te verwachten zijn bij de grensovergangen naar en van het Verenigd Koninkrijk.

Parallel aan deze mededeling heeft de Commissie drie wetgevingsvoorstellen aangenomen die verband houden met het uitstellen van de terugtrekking, door naar de mate van wat nodig is de geldigheidsduur van bestaande noodmaatregelen op het gebied van vervoer en visserij te verlengen of met betrekking tot de EU-begroting in een kader voor 2020 te voorzien. Zij heeft ook twee andere wetgevingsvoorstellen aangenomen als onderdeel van een pakket voor uitzonderlijke financiële steun in geval van nood. Tot slot heeft zij overeenkomstig de geldende procedures deskundigen van de lidstaten geraadpleegd over een gedelegeerde handeling tot aanpassing van de termijnen in de noodverordening over de EU-begroting 2019³⁹ aan de huidige terugtrekkingsdatum. De Commissie verzoekt de medewetgevers de voorgestelde wetgevingshandelingen snel vast te stellen opdat zij zo nodig van kracht zijn op het tijdstip waarop het Verenigd Koninkrijk zich terugtrekt.

Rond de terugtrekkingsdatum zal de Commissie de openingstijden van haar callcenter voor burgers en bedrijven verruimen en zal zij ten behoeve van de nationale overheden een speciaal callcenter instellen om deskundig advies te verstrekken en de nodige coördinatie tussen de nationale autoriteiten te faciliteren. De Commissie roept de lidstaten ook op om de eerder dit jaar gelanceerde communicatieactiviteiten te intensiveren, informatie ter beschikking van nationale belanghebbenden te stellen en de nodige maatregelen te treffen om te kunnen reageren op elke vorm van ontregeling, in het bijzonder in de periode onmiddellijk na een terugtrekking zonder akkoord.

---

³⁹ Verordening (EU, Euratom) 2019/1197 van de Raad van 9 juli 2019 houdende maatregelen voor de uitvoering en de financiering van de algemene begroting van de Unie in 2019 in verband met de terugtrekking van het Verenigd Koninkrijk uit de Unie (PB L 189 van 15.7.2019, blz. 1).